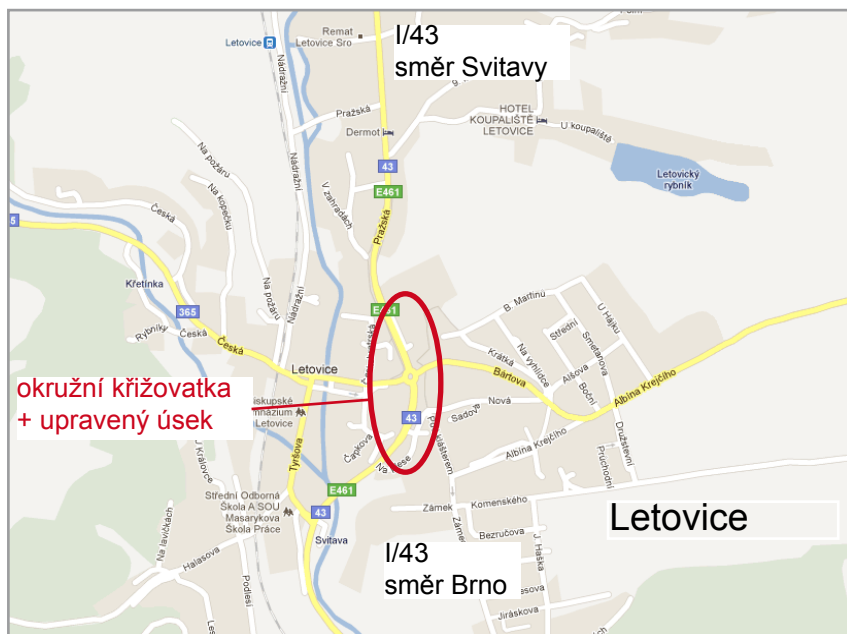

Silnice I/43, II/365 a III/3744

Okružní křižovatka a přilehlé úseky

1. Celková situace

Sledovaná čtyřramenná okružní křižovatka se nachází v centru města, kde do silnice I/43 (ulice Pražská) vyúsťuje silnice II/365 (Masarykovo náměstí) a III/3744 (ulice Bártova). Silnice I/43 je severo-j jižní trasou, spojnici mezi Brnem a Svitavami, jedná se o mezinárodní tah silnice E461. Silnice II/365 vede západně na Křetín a dále na Poličku, naopak III/3744 vede východně na Vanovice, Šebetov, kde končí silnicí II/374.

Okružní křižovatka byla realizována na jaře 2007.

Obrázek 1: Okružní křižovatka - pohled ze směru od Brna, je zde patrné fyzické zklidnění průtahu v centrální oblasti města, provedení okružní křižovatky i vedení podchodu pod větví silnice I/43 na Brno

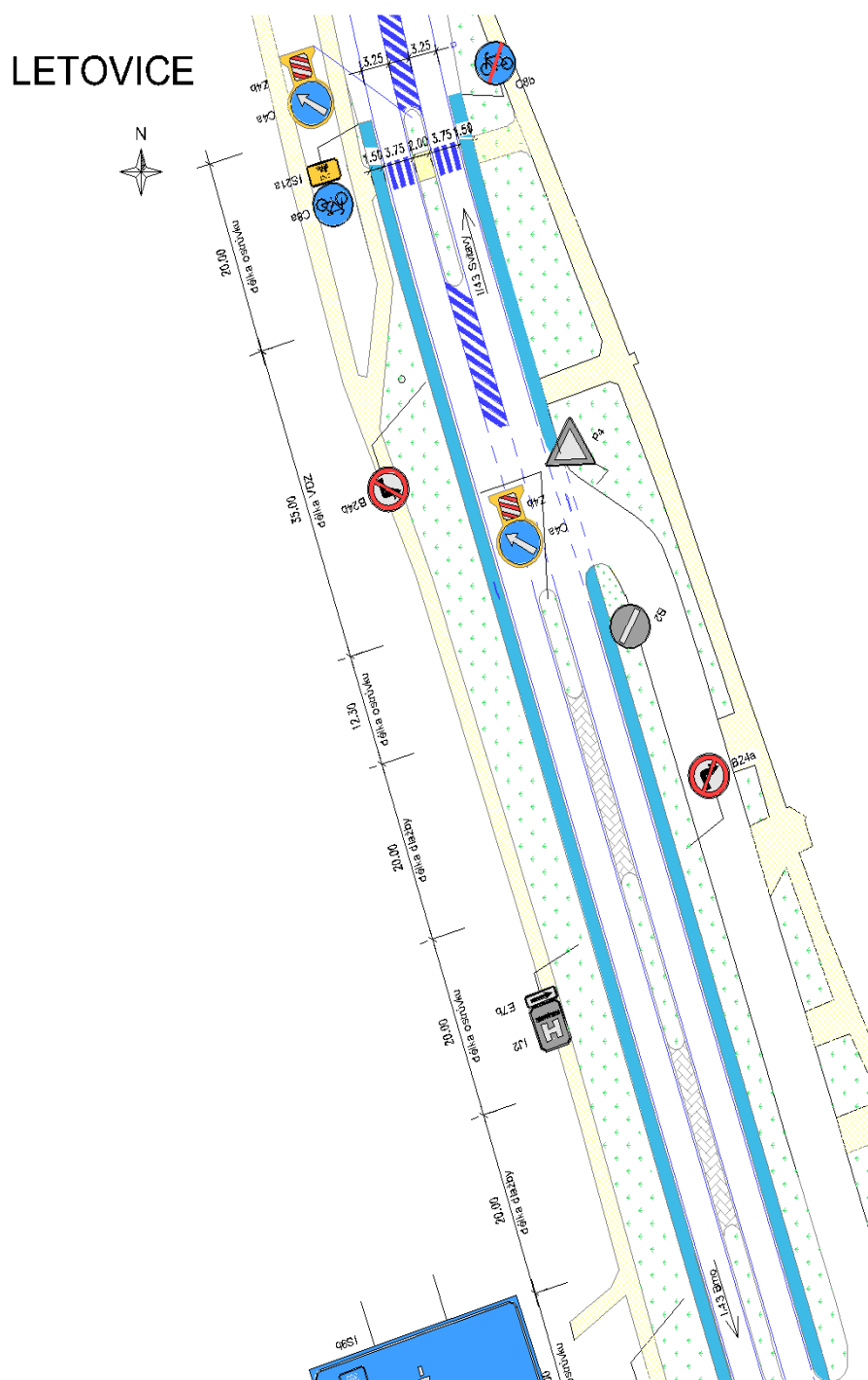

2. Intenzita dopravy

Intenzity dopravy na větvích okružní křižovatky jsou v Letovicích následující:

- ulice Pražská (I/43) směr Brno 8 609 vozidel za 24 hodin, z toho 1 861 těžkých vozidel (22 %)
- ulice Pražská (I/43) směr Svitavy 12 069 vozidel za 24 hodin, z toho 2 259 těžké nákladní dopravy (18 %)
- vjezd z Masarykova náměstí (II/365) - 3 151 vozidel za 24 hodin, z toho 338 nákladních vozidel (což je 11 %)
- na ulici Bártova, silnice III/3744 - 374 vozidel za 24 hod, z toho 65 těžkých nákladních vozidel (což je 17 %)

Uvedeny jsou roční denní průměrné intenzity (voz/24 hod) z Celostátního sčítání dopravy v roce 2010.

Obrázek 2a: Schéma dopravního řešení úseku sil. I/43 před okružní křižovatkou od Svitav

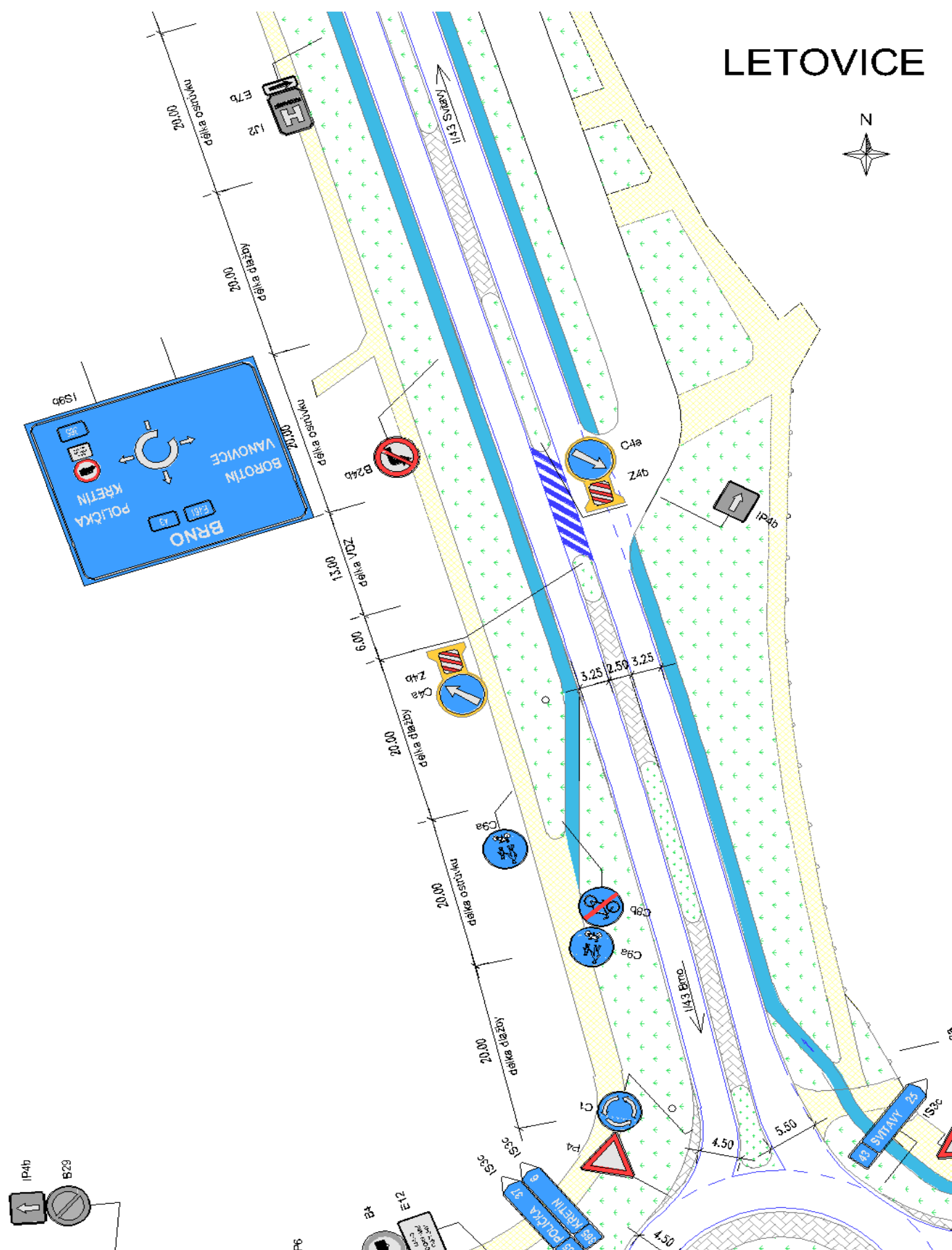
3. Popis opatření

Před vybudováním okružní křižovatky zde byla neřízená průsečná křižovatka. Převládající dopravní směr byl (a je) Brno-Svitavy, tedy po silnici I/43. Napojení z vedlejších komunikací, nebo křížení přes hlavní komunikaci, bylo velmi problémové a docházelo zde k dlouhému čekání.

Realizace okružní křižovatky byla provedena současně s dalšími stavebními úpravami na průtahové komunikaci I/43. Byly zde současně vybudovány jednosměrné pruhy pro cyklisty (v obou směrech podél silnice I/43), místa pro přecházení a přechody pro chodce s ochranným zeleným ostrůvkem (ve vzdálenosti cca 166 m směrem na Brno a 230 m směrem na Svitavy), dělicí pás - na větvích silnice I/43 je v délce 130 m (směr Brno) a 180 m (směr Svitavy) a je proveden přerušovaně zelený a dlážděný. Na zbylých dvou, dopravně méně vytížených, větvích se nacházejí přechody ve vzdálenosti cca 30 m od křižovatky, které byly oproti původnímu stavu zúženy - byla tedy zkrácena celková délka přecházení. Před vyústěním větví silnic II/365 a III/3744 do křižovatky jsou zde fyzické (zelené) dělicí ostrůvky.

Okružní křižovatka má vnější průměr okružní křižovatky 37,5 m (mezi obrubami), ozeleněná část středového ostrova s nízkými neprůhlednými keři uprostřed má průměr 21 m, prstenec má šířku 3,5 m a je proveden ze žulové dlažby, vjezdové ostrůvky jsou fyzické, ozeleněné. Odvodnění je provedeno uličními vpustmi v oblasti prstence, nebo pomocí podobrubníkových vpustí u vjezdových ostrůvků. Osvětlení průtahu je v místech chodníků oboustranné, současně je umístěno veřejné osvětlení uprostřed okružní křižovatky. Chodníky jsou od jízdního pruhu na okružní křižovatce i všech větvích oddělené zelení. Tím jsou respektovány trasy pěších a současně je tím zvýšena bezpečnost chodců. Zelené pásy se pak dají využít v zimních měsících na deponie sněhu.

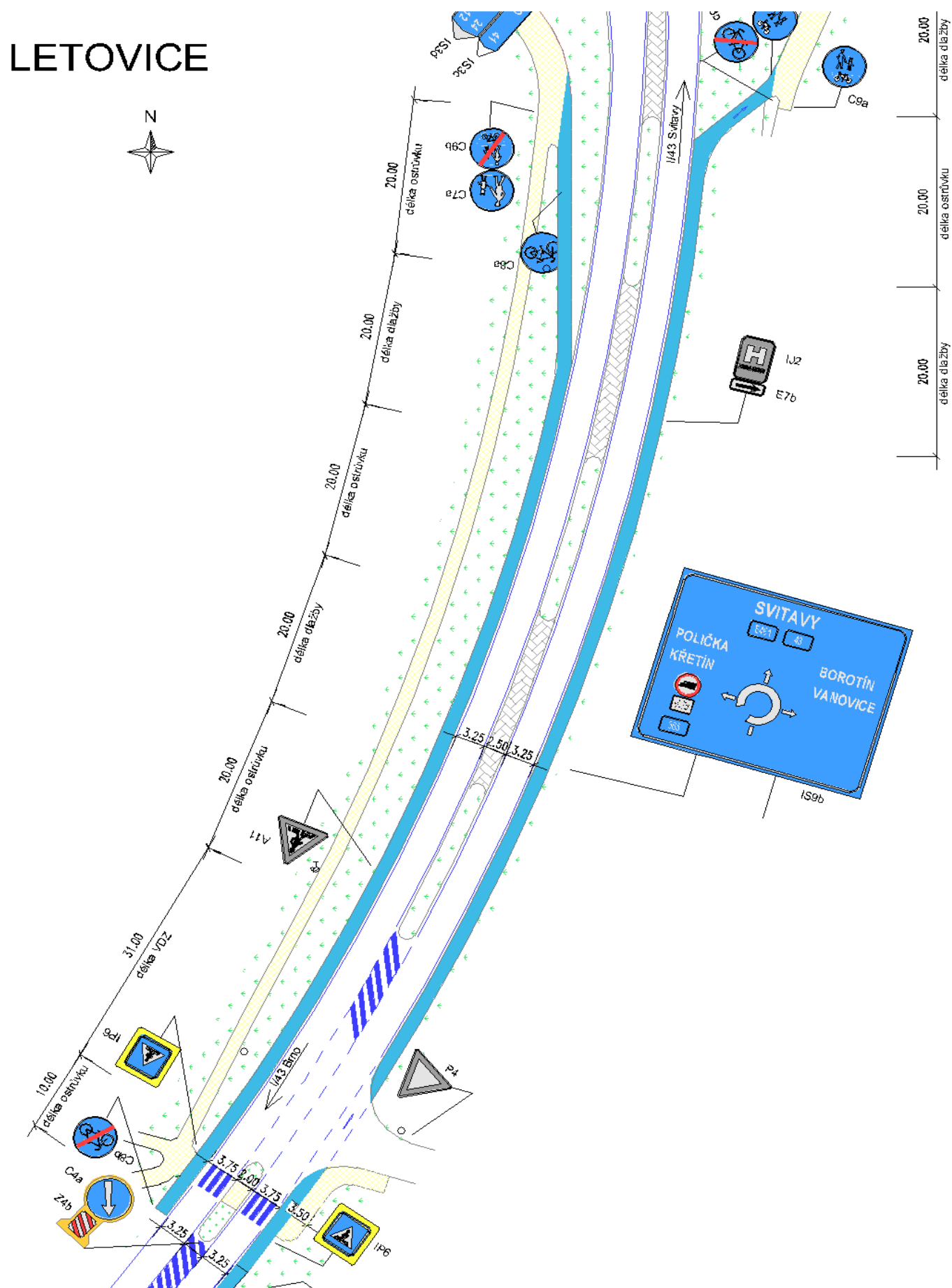
V upravené části průtahu není dovoleno parkování, v místě původního parkovacího pruhu je zřízen pruh pro cyklisty.

Obrázek 2b: Schéma dopravního řešení úseku sil. I/43 přilehlého k okružní křižovatce ve směru od Svitav

Obrázek 2d: Schéma dopravního řešení úseku sil. I/43 před okružní křižovatkou ve směru od Brna

4. Technické provedení

- šířka jízdního pruhu na okružní křižovatce, provedení vjezdových větví a úhel vjezdů do křižovatky usměrňují a zpomalují řidiče
- šířka dlážděného prstence 3,5 m umožňuje bezproblémový průjezd křižovatkou všech typů vozidel
- průměr středového ostrova (21 m) svým uspořádáním zvyšuje estetické hledisko a podíl zeleně, současně zajišťuje dostatečné vychýlení vozidel při průjezdu
- středový dělicí pás na silnici I/43 je fyzicky zvýšený, střídá se zde dlažba se zelenými částmi, v místě vjezdu do křižovatky je proveden v zeleni, o šířce 3,5-4,25 m, celková délka pásu je ve směru na Svitavy 180 m, ve směru na Brno 130 m
- fyzické vjezdové ostrůvky na vedlejších větvích jsou zelené, šířka ostrůvku ve směru od Poličky (II/365) je 3,0 m, od Vanovic (sil. III/3744) je 2,5 m
- celková délka úpravy silnice I/43 před okružní křižovatkou (střední dělicí pás včetně přechodu a ochranného ostrůvku) ve směru od Brna je 150 m, ve směru od Svitav je 200 m
- jednosměrné jízdní pruhy pro cyklisty jsou samostatně vedené podél větvích silnice I/43 o šířce 1,5 m, v oblasti okružní křižovatky jsou svedeny na chodník.

Obrázek 3: Zde je patrný šířkový profil jízdního pruhu na okružní křižovatce v místě napojení větve I/43 ve směru od Brna. Za povšimnutí stojí odvodnění vozovky pomocí podobrubníkových vpustí

Obrázek 4: Pohledem na okružní křižovatku ve směru na Brno. Je zde viditelné vedení cyklistické stezky okolo okružní křižovatky

5. Opatření

Čtyřramenná okružní křižovatka s fyzickými ostrůvky na vjezdech, zelený střední ostrov s dlážděným prstencem, řešení cyklistů v úseku u křižovatky na větvích silnice I/43, středový dělicí pás proveden přerušovaně (zeleň-dlažba) tak, aby mohla vozidla rychlé záchranné služby přejíždět dle potřeby, podpora přecházení chodců pomocí ochranných ostrůvků, zúžení vedlejších vjezdových větví tak, aby byla zkrácená délka pro přecházení.

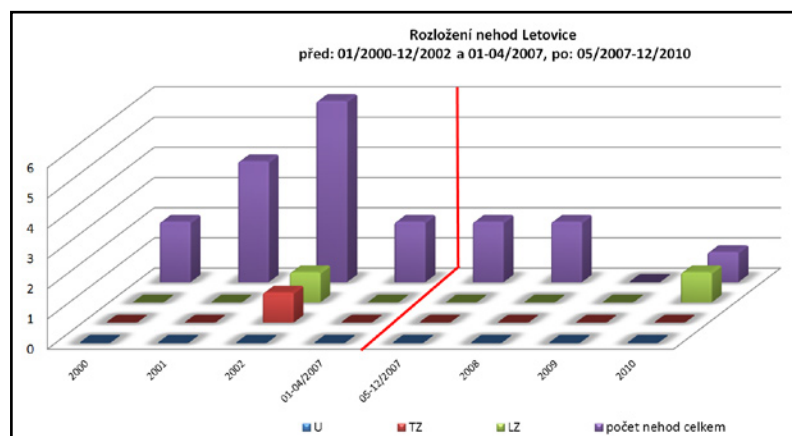
Silnice I/43 - ul. Pražská, II/365 - Masarykovo náměstí a III/3744 - ul. Bártova

Poř. č.	Datum	Čas	Následky nehody				Slovní popis nehody sledované období od 01/2000-12/2002 a 01/2007-12/2010
			Postižené osoby			Hmotné škody Kč (policejní odhad)	
			Počet U	TZ	LZ		
1	19.9.00	12:40	-	-	-	20 000,-	I/43, km 45,9; 2x osobní voz., V1 nedal přednost V2 jedoucímu po hlavní komunikaci ve směru Brno-Svitavy
2	30.12.00	7:45	-	-	-	20 000,-	I/43, km 45,3 x TGM x III; 2x osobní vozidlo, V1 ve směru od náměstí jel po zamrzlé a neposypané vozovce, nedobrzdl vozidlo a vjel do jízdní dráhy V2, který jel od Brna do Svitav.
3	2.5.01	13:30	-	-	-	30 000,-	I/43, km 45,8 x III/3744 x II/365; osobní voz.V1 jedoucí z ul.TGM ke hřbitovu nedalo přednost v jízdě řidiči nákl.vozidlu V2, jedoucím po hlavní komunikaci z Brna do Svitav, došlo ke střetu.
4	11.7.01	14:40	-	-	-	38 000,-	I/43,km 45,8 x III/3744; 2x osobní vozidlo, V2 ve směru Zboněk-Letovice ulicí Tyršovou jel v levém odstavěném pruhu, V1 v pravém průběžném jízdním pruhu ve směru Zboněk-Letovice ul. Pražská se zařazoval v bezprostřední vzdálenosti před V2, Došlo ke srážce V2 do V1 zezadu. Alkohol u V1-0,45‰, u V2 ne.
5	16.9.01	15:25	-	-	-	29 000,-	I/43 km,45,8; 2x osobní vozidlo, V1 jedoucí po vedlejší komunikaci TGM-Bártova nedal přednost v jízdě V2 (Brno-Svitavy).
6	2.10.01	16:45	-	-	-	13 000,-	I/43, km 45,8; 2x osobní vozidlo, V1 jedoucí z nám. TGM na ul. Bártova narazil do V2 jedoucí po hlavní trase směrem z Brna do Svitav.
7	7.3.02	23:44	-	-	-	275 000,-	I/43, km 45,8 x III/3746; osobní vozidlo V1 jedoucí po vedlejší Tyršova-Pražská nedal přednost V2, které jelo po hlavní ve směru Svitavy-Brno, došlo ke střetu, následně bylo V1 odstaveno na MK, nezajištěno se samovolně rozjelo a vrazilo do stromu. Alkohol u V1 1,97‰, u V2 ne.
8	20.5.02	16:15	-	-	-	160 000,-	I/43, km 47,1; osobní vozidlo V1 začal předjíždět vpravo nákl.voz. V2 v době, kdy V2 začal odbočovat vpravo k fa ABL, došlo ke střetu.
9	14.6.02	7:15	-	-	-	15 000,-	I/43, km 45,8; osobní vozidlo V1 jedoucí ve směru Svitavy-Kladoruby špatně odhadl vzdálenost a nedal přednost motocyklu V2 na hlavní kom. (Brno-Svitavy) - boční střet.
10	5.7.02	2:05	-	1	-	1 000,-	I/43, km 46 x III/3744; osobní vozidlo V1 jedoucí ve směru Brno-Svitavy ve vzdálenosti 250m od křižovatky vjel vpravo do odst.pruhu - dostal smyk a srazil chodce jdoucího vpravo ve směru od křiž. v odst. pruhu asi 1m od chodníku.
11	14.8.02	21:30	-	-	-	5 000,-	I/43, km45,6 x II/365 x III/3744; 2x osobní vozidlo, V1 na vedlejší z náměstí na ulici Bártovu nedalo oproti DZ P4 přednost V2 jedoucí po hlavní ve směru Brno-Svitavy, V2 strhl řízení vpravo a narazil do ostrůvku.
12	15.9.02	14:45	-	-	1	90 000,-	I/43, km 37,8; 2x osobní vozidlo, V1 jedoucí z vedlejší silnice opatřené DZ P4 nedal přednost V2 na hlavní silnici jedoucí ve směru Letovice- Stvolová, došlo ke střetu.
13	22.1.07	8:20	-	-	-	12 000,-	2x nákladní V1, srážka s pevnou překážkou, bezohledná, agresivní, neohleduplná jízda, na vozovce je náledí, ujetý sníh - neposypané, směr Svitavy.
14	22.3.07	5:45	-	-	-	25 000,-	1x nákladní V1, 1x osobní V2, boční náraz, proti příkazu značky STÚJ DEJ PŘEDNOST, směr Svitavy - nehoda se patrně stala během přestavby křižovatky na okružní.

Realizace - jaro 2007

1	3.12.07	6:45	-	-	-	15 000,-	1x nákladní s návěsem V1, 1x osobní V2, boční náraz, nezvládnutí řízení vozidla.
2	7.12.07	14:20	-	-	-	2 500,-	2x osobní vozidlo, srážka zezadu, povrch mokrá, směr Brno.
3	5.6.08	9:45	-	-	-	4 000,-	1x nákladní s návěsem V1, 1x nákladní s návěsem V2, boční náraz, nezvládnutí řízení vozidla, nehoda zaviněna technickou závadou na vozidle, nešlo o srážku. Směr Svitavy.
4	26.8.08	8:05	-	-	-	80 000,-	2x osobní vozidlo, srážka zezadu, nedodržení bezpečné vzdálenosti, směr Brno.
5	29.10.10	10:50	-	-	1	170 000,-	2x osobní vozidlo, srážka zezadu, nedodržení bezpečné vzdálenosti, směr Brno.

Tabulka 1: Vývoj dopravních nehod, sledované období 01/2000-12/2002 a 01/2007-12/2010, V1 viník nehody, V2 další účastník nehody

Graf 1: Dopravní nehody v letech 01/2000-12/2002 a 01/2007-12/2010

6. Dopravní nehody

Nehodovost v místě křižovatky byla sledována 40 měsíců před a 32 měsíců po realizaci okružní křižovatky. Za sledované období před realizací došlo ke 14 nehodám, z toho 9 nehod bylo z důvodu nedání přednosti v jízdě. U dvou nehod došlo ke zraněním - jedno lehké a jedno těžké zranění (chodec).

Po realizaci došlo k 5 nehodám, z toho 1 z důvodu technické závady na vozidle, 1 za mokra, 2x ve směru na Brno nebyla dodržena bezpečná vzdálenost - obě tyto nehody se staly před křižovatkou, přibližně v místech přechodu od Svitav a nemají přímou souvislost s okružní křižovatkou (došlo k jednomu lehkému zranění).

7. Výhody opatření:

- snížení nehodovosti, eliminace vybraných typů nehod
- zvýšení bezpečnosti cyklistů
- snížení rychlostí v oblasti křižovatky i přilehlých úseků
- zvýšení kapacity křižovatky
- zúžení jízdních pruhů
- rozdělení dopravního prostoru
- posílení prvku zeleně
- podpora zákazu předjíždění
- podpora přecházení na dvakrát
- přechody pro chodce jsou bezbariérové
- podpora zákazu parkování fyzickými opatřeními
- zkvalitnění průjezdnosti křižovatkou
- zkrácení čekacích dob z původně vedlejších komunikací

Obrázek 5: Přerušení dělicího pásu v místě potřeby odbočení

Obrázek 6: Provedení přechodu na větvi silnice I/43 - přecházení na dvakrát a fyzická ochrana chodců vede ke zvýšení bezpečnosti chodců, současně je přechod pro chodce dostatečně viditelný a řidič vozidla včas chodce zaregistruje a lépe respektuje jeho „přednost“ na přechodu.

8. Nevýhody opatření:

- tangenciální vjezdy, které mohou vést k vyšším rychlostem na vjezdu do okružní křižovatky
- oddálení chodníku od okružní křižovatky (mírná zacházka pěších)
- osvětlení silnice v místě oddálení chodníku není řešeno (je osvětlen chodník, nikoliv komunikace)
- vedení cyklistů po chodníku v místě křižovatky (nutnost sesedání z kola, nekontinuální jízda)

9. Účinnost opatření

Vybudování okružní křižovatky v centrální části města, místo původní rozlehlé průsečné křižovatky, vedlo ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu. Toto je potvrzeno především dopravními nehodami - došlo k výraznému snížení počtu a následků dopravních nehod, nehody z důvodu nedání přednosti v jízdě byly vyeliminovány zcela. Okružní křižovatka také neumožňuje přímé průjezdy vysokými rychlostmi a svým uspořádáním nutí řidiče k dodržování rychlostních limitů. K tomu také přispívá neprůhlednost středního ostrova. Bezpečnost chodců v oblasti křižovatky je zajištěna díky podchodu; na koncích upraveného úseku silnice I/43 jsou vybudované ochranné ostrůvky, které rozdělují přecházení na frekventované komunikaci na dvakrát a tím vedou ke zvýšení komfortu a bezpečnosti, zkrácení čekacích dob a k respektování místa přecházení. Na vedlejších větvích nejsou provedeny fyzické prvky na podporu přecházení, došlo zde však k radikálnímu zúžení jízdních pruhů a tím zkrácení délky přecházení na přechodu. Současně došlo ke zlepšení podmínek cyklistů v místech stavebních úprav na silnic I/43 (úsek okolo 400 m) - vybudování samostatných cyklistických pásů vedlo ke zvýšení komfortu a bezpečnosti cyklistů. Cyklisté jsou v místě okružní křižovatky naváděni na chodník - to u místních cyklistů vede ke zvýšení jejich bezpečnosti v místech časných manévru vozidel, u cyklistů s dálkovými cíli to však vede k nerespektování tohoto opatření.